

18 sep 2023 -12:06

## 1 BELG OP 4 NAM PSYCHOFARMACA IN 2022

De Minister van Volksgezondheid Frank Vandenbroucke en de FOD Volksgezondheid lanceren vandaag een campagne naar gezondheidsprofessionals, in het bijzonder huisartsen, apothekers en psychologen, om het zorgwekkend hoge gebruik van psychofarmaca in ons land in te dijken en samen te evolueren naar een gepaster gebruik van deze medicatie.

### Zorgwekkende cijfers

Het gebruik van psychofarmaca in België, zoals antidepressiva, benzodiazepines, antipsychotica en psychostimulantia, is verontrustend hoog. De behandelingen met psychofarmaca zijn niet altijd aangepast aan de noden van de patiënten. Ze worden vaak onterecht verlengd, weinig opgevolgd en zelden in vraag gesteld.

### In 2022 nam 1 Belg op 4 minstens één psychofarmacon. Dat zijn 3 miljoen patiënten.

Psychofarmaca kunnen noodzakelijk zijn in bepaalde gevallen, maar dan wel in de juiste dosis en voor de juiste duur. Bij slaap- en kalmeermiddelen zoals benzodiazepines lopen patiënten snel het risico op gewenning en verslaving. Deze problemen kan men vermijden door patiënten van bij het begin te wijzen op andere oplossingen, die veel efficiënter zijn op lange termijn. Bij langdurig gebruik moet intensief gewerkt worden aan afbouw, wat ingewikkeld is. Ook de opstart van antidepressiva moet weloverwogen zijn. De ernst van de depressie bepaalt of het nodig is om een antidepressivum in te zetten naast een niet-medicamenteuze aanpak zoals psychologische ondersteuning, die wordt aanbevolen als eerstelijnsbehandeling. Bij antipsychotica zijn de therapeutische indicaties beperkt. Ook hier is een hoge mate van voorzichtigheid geboden.

*Frank Vandenbroucke: "Het hoge en deels onaangepaste gebruik van psychofarmaca in ons land is zeer problematisch. Het vertraagt of bemoeilijkt immers de genezing van de patiënten. Meer nog: in het geval van benzodiazepines leidt het tot bijkomende risico's op afhankelijkheid, verwardheid, valincidenten, enzomeer. We moeten dus dringend evolueren naar een correcter gebruik van psychofarmaca door een onderbouwde, doortastende en overlegde aanpak.*

*Met deze campagne wil ik alvast de rol van gezondheidsprofessionals versterken door hun verantwoordelijkheid te benadrukken, want als de voorschrijvers en begeleiders van het herstel van onze medeburgers hebben zij dus een cruciale rol om de huidige situatie te verbeteren. Ik wil ook de beschikbare opleidingen verder uitbreiden. Maar dit zal niet voldoende zijn. Samen met de relevante partners zal ik op korte termijn het psychofarmacabeleid verder aanscherpen om een antwoord te bieden op deze gezondheids crisis."*

## Gezondheidsprofessionals kunnen en moeten de trend keren

Gezondheidsprofessionals hebben een cruciale rol te spelen die ruimer is dan de diagnosestelling, het voorschrijven en de aflevering van de medicatie, en moeten zich in de eerste plaats richten op een niet-medicamenteuze behandeling. Zij dragen eveneens de verantwoordelijkheid om – indien medicatie een rol kan spelen – het gebruik nauwgezet op te volgen en hun patiënten voldoende te informeren, sensibiliseren, motiveren, ondersteunen en waar nodig door te verwijzen.

Een eerste stap daarbij: de dialoog openen met de patiënt over diens gebruik van de geneesmiddelen en over de niet-medicamenteuze behandelopties, zoals een andere levensstijl of (psycho)therapeutische begeleiding. Indien er dan toch beslist wordt om medicatie op te starten, dan zouden gezondheidsprofessionals al bij de opstart van de medicatie voldoende aandacht moeten hebben voor de bijwerkingen. Ook de gepaste duur – niet te kort en niet te lang – en het afbouwen van de medicatie moet van in het begin besproken worden met de patiënt.

Overleg tussen gezondheidsprofessionals onderling draagt bij tot een gepaste opvolging van de gezamenlijke patiënt. Als voorschrijvers van de medicatie, spelen artsen vanzelfsprekend een fundamentele rol, maar ook apothekers en psychologen dragen een verantwoordelijkheid. Zij kunnen hun patiënten informeren over een (bijkomende) niet-medicamenteuze ondersteuning, het correcte gebruik van de geneesmiddelen, hen bewust maken van de risico's of mogelijke bijwerkingen en hen aanmoedigen om het gesprek aan te gaan met de arts wanneer hun situatie evolueert.

## Ondersteuning voor gezondheidsprofessionals op [www.gebruikvanpsychofarmaca.be](http://www.gebruikvanpsychofarmaca.be)

De campagne '*Psychofarmaca: welke risico's lopen uw patiënten? Samen zorgen voor een gepast gebruik*' wil gezondheidsprofessionals ondersteunen en op hun rol wijzen door up-to-date kennis over psychofarmaca aan te bieden.

Er wordt een portaalwebsite gelanceerd die betrouwbare en, waar mogelijk, *evidence-based* informatie geeft over het onderwerp. De portaalwebsite richt zich specifiek op artsen, apothekers en psychologen en verwijst door naar specifieke bronnen op maat zoals studies, e-learnings en praktische tools.

Deze campagne kwam tot stand in samenwerking met de expertengroep BelPEP (Belgian Psychotropics Expert Platform) en met de ondersteuning van beroepsorganisaties waaronder Domus Medica, SSMG, APB, UPPCF en de VVKP.

De komende maanden zullen de FOD Volksgezondheid en deze professionele partners uitgebreid communiceren over een bewust gebruik van psychofarmaca.

## Meer informatie

[www.gebruikvanpsychofarmaca.be](http://www.gebruikvanpsychofarmaca.be)

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en  
Leefmilieu  
Galileelaan 5 bus 2  
1210 Brussel  
België  
+32 2 524 97 97  
<http://www.health.belgium.be>

Annelies Wynant  
Woordvoester (NL)  
+32 2 524 97 38  
+32 485 73 44 05  
[annelies.wynant@health.fgov.be](mailto:annelies.wynant@health.fgov.be)

Vinciane Charlier  
Woordvoester (FR)  
+32 475 93 92 71  
+32 2 524 99 21  
[vinciane.charlier@health.fgov.be](mailto:vinciane.charlier@health.fgov.be)